

gjælder dets Skole- eller Fattigvæsen. Tanken kunde derefter nærmest vende sig derhen, at Sognepræsten saa kunde have Sæde i Sogneforstanderskabet ved Valg, men, naar Staten vil føre Tilsyn med Styrelsen af Communernes Anliggender, kan det aabenbart ikke skee uden ved Embedsmænd, og da er det vel naturligt at tænke sig, at Præsten paa Statens Begne skulde føre dette Tilsyn med Skole- og Fattigvæsenssager, ligesom Politimesteren skulde føre et lignende Tilsyn med Veivæsenet. Men, dersom dette maatte erkjendes at være rigtigt, maa deraf ogsaa ganske naturligt følge, at Præsten ikke engang ved Valg kan have Sæde eller Stemme i Sogneforstanderskabet, eller at han aldeles Intet har der at gjøre, men at han skal staae aldeles udenfor, og, dersom der er Noget, som han paa Statens Begne maatte mene at have at paatale, maa han gjøre det fritvalgte Sogneforstanderskab opmærksom derpaa; thi det Tilsyn, som skal føres fra Statens Side, kan jo ikke være andet end en Omfarg for, at Statens Love med Hensyn til Skole-, Fattig- og Veivæsenssager virkelig blive udførte. Naar man betragter Sagen fra denne Side, kommer man vistnok ud over alle de Vanskeligheder, som man har havt med Præsten ogsaa i denne Sag, ligesom jeg ogsaa formoder, at man vil finde, at Præsterne i det Hele taget ville være fornøiede med, at det bliver klart, at det slet ikke er, for at herse i Sognene, at de have havt Sæde eller have Lyft til at have Sæde i Sogneforstanderskaberne.

Hyvad dernæst Valgene angaaer, skal jeg gjøre opmærksom paa, at det synes, at der til Grund for dette Udkast til en ny Communallov ligger, at Valgene skulle rette sig efter Valgene til Folkethinget, saaledes at de, som ere berettigede til at kunne vælges og vælges til Folkethinget, ogsaa maatte have den samme Berettigelse med Hensyn til Valgene til Sogneforstanderskaberne. Det vilde vistnok være i høieste Grad paasædende, om de Mænd, som havde Ret til baade at vælge og vælges til at sidde i Kongens Rigsdag, ikke engang maatte kjendes værdige til at vælge og vælges til at sidde i Sogneforstanderskaberne; men, uagtet det nu synes, at det foreliggende Lovudkast gaar ud fra denne Forudsætning, er det dog i Vir-

keligheden ikke Tilfældet, thi der er lige fra Begyndelsen af forudsat og foreffrevet, at de, som skulle kunne tage Deel i Valget, ogsaa skulle have erlagt en vis Afgift, altsaa have betalt en vis Stat til Communen, hvormod der jo aabenbart slet ikke er Tale om noget Saadant ved Valg af Folkethingsmænd. Men jeg maa gjøre opmærksom paa, at man derved ikke alene er kommen ind paa et ganske andet Grundlag end det, som bærer vor nærværende Statsforfatning, men jeg anseer det endog for at være i høj Grad betænkeligt, ja endogsaa farligt for denne, naar man vil gaae hen og gjøre Indretninger med Hensyn til Sognenes Bestyrelse, som ikke fuldkomment lade sig forene med, hvad der skal være Grundlaget for hele Statsforfatningen. Jeg skal tillige gjøre opmærksom paa, at, uagtet det synes, at denne Bestemmelse om saaledes at tage Huusmændene med ogsaa maatte kunne indbefatte dem, som ere valgberettigede til Folkethinget, er dette dog langtfra Tilfældet, fordi der i Sognene leve Folk, og navnlig Aftægtsmænd, som ikke pleie at svare nogen Afgift til Communerne, og som ligefrem ere affaarne fra al Deeltagelse baade til Valg af og Valgbarhed til Sogneforstanderskaberne. Det er ganske vist, at det i høj Grad vilde være vigtigt for Sognenes Anliggender, at der var enkelte gamle Mænd deriblandt, fordi det i den foregaaende Tid er gaaet meget forunderligt til med mange Ting med Hensyn til Sognenes Anliggender, saa at det nu ikke er muligt at finde Oplysninger om saadanne Ting, uden netop hos de gamle Mænd, men de ere nu ved dette Udkast ligefrem affaarne fra at kunne komme i Betragtning.

Endvidere maa jeg ogsaa erklære mig imod den Forskjel, som er gjort ved Valget af den større Halvdeel, som skal vælges af den høiest Bessattede $\frac{1}{5}$. Der er allerede Modsatning nok i Sognene mellem Gaardmændene og Huusmændene, saa at man ikke skal begynde at indføre endnu en ny Inddeling, som ikke alene er vilkaarlig, men i høj Grad vil blive curios, for ikke at sige noget Værrer, hvor den kommer til virkelig Udførelse; thi det vil paa mange Steder give Anledning til, at en Forskjel i Skatteydelse maaskee blot af 8 $\frac{1}{2}$ eller 1 Mk. vilde optage den Eine i de høiest Bes-